

การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาห้วยแกลง 1
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2
Curriculum Management in Educational Institutions, Huai Thalaeng 1
Educational Quality Development Network Center, under the Office
of the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area 2

มนทิรา เขียวสด

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

Monthira Kheawsod

Educational Quality Development Network Center, under the Office of the Nakhon Ratchasima Primary

Educational Service Area 2

Corresponding Author E-mail: 6604033200141@nmc.ac.th

(Received: 14 March, 2025; Edit: 19 March, 2025 ; accepted: 23 March, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาห้วยแกลง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 และ 2) เปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาห้วยแกลง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยจำแนกตามตำแหน่งและระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครู ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาห้วยแกลง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำนวน 80 คน เลือกโดยวิธีกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.67-1.00 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .93 สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาห้วยแกลง 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งและระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาห้วยแกลง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การบริหารสถานศึกษา, หลักสูตรสถานศึกษา, การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

Abstract

This research aims to 1) Study the administration of school curricula in the Huai Thalang 1 Educational Quality Development Network Center under the jurisdiction of Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 2. 2) Compare the administration of school curricula in the Huai Thalang 1 Educational Quality Development Network Center under the same jurisdiction, categorized by position and educational level. The sample group consisted of 80 administrators and teachers from the Huai Thalang 1 Educational Quality Development Network Center, selected using Krejcie and Morgan's sample size determination table. The research instrument was a 5-point Likert scale questionnaire with an index of item-objective congruence (IOC) ranging from 0.67 to 1.00 and an overall reliability coefficient of 0.93. Data analysis utilized statistical methods including frequency, percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The research findings revealed that

1. The overall administration of school curricula in the Huai Thalang 1 Educational Quality Development Network Center was at a high level.
2. There was no significant difference in the opinions of school administrators and teachers regarding curriculum administration based on their positions and educational levels, both overall and in specific aspects.

Keywords : Educational Management, School Curriculum , Curriculum management in educational institutions

บทนำ

หลักสูตรมีความสำคัญต่อผู้บริหารการศึกษาในฐานะที่เป็นกรอบการกำหนดนโยบายทางการศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าประสงค์ของหลักสูตร ตลอดจนการบริหารจัดการให้เอื้อต่อการใช้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ การใช้ทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด และการส่งเสริมและควบคุมคุณภาพการศึกษา โดย วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554) ให้ความเห็นเห็นว่า หลักสูตรมีความสำคัญ และจำเป็นสำหรับการจัดการศึกษาของประเทศในระดับท้องถิ่นและประเภทต่าง ๆ ตั้งแต่การจัดการศึกษาผู้เรียนก่อนวัยเรียน ประถมศึกษา มัธยมศึกษา การศึกษานอกระบบ การศึกษาประเภทอาชีวศึกษา และการอุดมศึกษารวมทั้งการฝึกอบรมทั้งระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งหลักสูตรเป็นเครื่องมือที่ทำให้ความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของประเทศมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ อุไรรัตน์ ชนะบำรุง (2555) ให้ความเห็นเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา เข้าใจบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารอย่างถ่องแท้และนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังแบบต่อเนื่อง จะช่วยให้การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาประสบผลสำเร็จได้อย่างมีคุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากการสั่งการมาเป็นผู้ร่วม คือ ร่วมวางแผนและร่วมปฏิบัติ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรมีบทบาทในการเป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยร่วมประสานกับบุคลากรทุกฝ่าย เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ตลอดจน

นิเทศ กำกับ ติดตามหลักสูตรสถานศึกษาอย่างมีระบบ มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อปรับปรุง และพัฒนาสาระของหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น สอดคล้องกับแนวคิดของ กนกวรรณ ยมจันทร์ (2560) ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความสำคัญของหลักสูตรไว้ว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเป็นเหมือนเครื่องมือในการขับเคลื่อนหลักสูตรให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน หลักสูตรที่เกิดจากการออกแบบและพัฒนาอาจจะได้ผลหรือไม่ขึ้นอยู่กับที่การบริหารหลักสูตรให้มี ประสิทธิภาพ โดยจะต้องมีการกำกับ ติดตาม และจัดการการใช้หลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพของแต่ละ ขั้นตอน

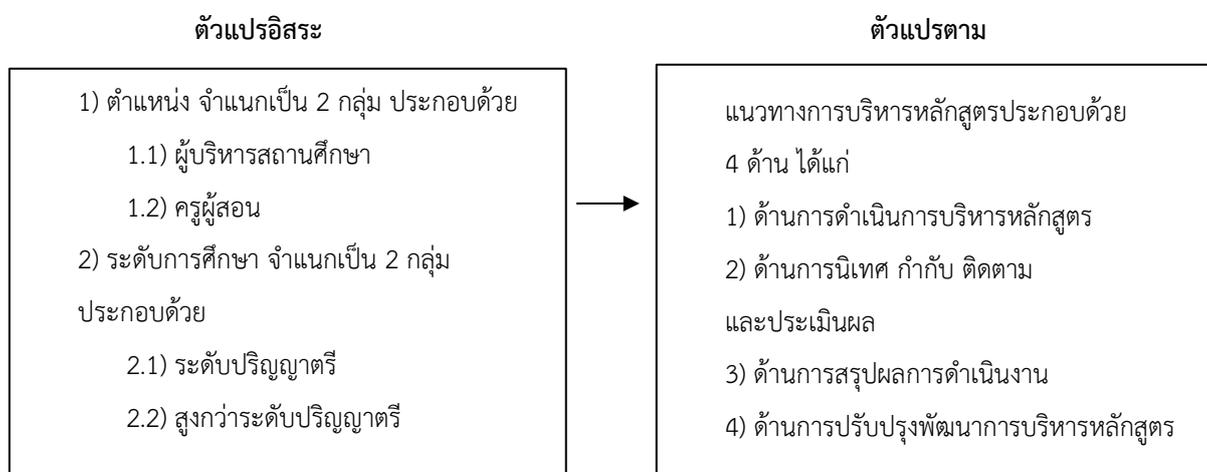
โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาห้วยแถลง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ได้มีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตร แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ของผู้เรียนยังเป็นที่น่าพอใจ อีกทั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีการปรับปรุงหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานในบางกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารหลักสูตร สถานศึกษาดังกล่าว เพื่อเรียนรู้ถึงการดำเนินงานและทราบถึงปัญหาในการบริหารหลักสูตร ข้อบกพร่องที่ควรได้รับการแก้ไข และเพื่อให้การใช้หลักสูตรในสถานศึกษาดังกล่าวมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนที่ดีขึ้น จึง สนใจที่จะศึกษากระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โดยนำแนวคิดด้านการบริหารหลักสูตรมาเป็นกรอบใน การศึกษาครั้งนี้ และปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรในประเด็นที่สำคัญต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ศูนย์เครือข่าย พัฒนาคุณภาพการศึกษาห้วยแถลง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 เพื่อนำ ผลการวิจัยมาวิเคราะห์ ปรับปรุง และพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาให้มีระบบและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาห้วยแถลง 1 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาห้วยแถลง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยจำแนกตามตำแหน่งและระดับการศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. บุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาห้วยแถลง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 แตกต่างกัน
2. บุคลากรที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาห้วยแถลง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาห้วยแถลง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ปีการศึกษา 2567 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 10 คน และครู 93 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 103 คน โดยค้นคว้าข้อมูลบุคลากรจากเว็บไซต์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2, n.d.).
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาห้วยแถลง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ปีการศึกษา 2567 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 6 คน และครู 74 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 80 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตาราง เครจซี่และมอร์แกน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ตำแหน่ง และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา ห้วยแถลง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert)

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โดยประยุกต์ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาหลักเกณฑ์และแนวทางการสร้างเครื่องมือโดยยึดกรอบตามแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา และพัฒนาแบบสอบถามโดยยึดแนวทางของ ดาริน ชัยวงศ์ (2562) จำนวนแบบสอบถาม 30 ข้อ
3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ
4. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of item objective congruence) ได้ค่าเท่ากับ 0.6 – 1.00
5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
6. นำเสนอแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา ห้วยแถลง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.93
7. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์โดยใช้ Google Form เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลในปีการศึกษา 2567 ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อประธานศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา ห้วยแถลง 1
2. ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามจาก Google Form
3. ผู้วิจัยติดตามเก็บข้อมูลแบบสอบถามจาก Google Form ได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 80 ชุด คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป วิเคราะห์หาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (t-test Dependent Sample)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาห้วยแถลง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาห้วยแถลง 1 โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1	ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร	4.45	0.31	มาก	1
2	ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล	4.33	0.31	มาก	2
3	ด้านการสรุปผลการดำเนินงาน	4.30	0.38	มาก	3
4	ด้านการปรับปรุงพัฒนาการบริหารหลักสูตร	4.25	0.36	มาก	4
ภาพรวม		รวม	4.32	0.29	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาห้วยแถลง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D.= 0.29) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.31) รองลงมา คือ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล ($\bar{X} = 4.33$, S.D.= 0.31) และด้านการสรุปผลการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.30$, S.D.=0.38) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านการปรับปรุงพัฒนาการบริหารหลักสูตร ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.36)

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาห้วยแถลง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งและระดับการศึกษา แสดงดังตารางที่ 2-3

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพ การศึกษาห้วยแถลง 1 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		t	p-value
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1	ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร	4.60	0.31	4.43	0.31	1.22	0.23
2	ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล	4.52	0.31	4.31	0.31	0.91	0.37
3	ด้านการสรุปผลการดำเนินงาน	4.42	0.38	4.29	0.38	0.39	0.70
4	ด้านการปรับปรุงพัฒนาการบริหารหลักสูตร	4.52	0.36	4.23	0.36	0.71	0.48
ภาพรวม		4.52	0.29	4.30	0.29	0.81	0.42

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาห้วยแถลง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาห้วยแถลง จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	p-value
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1	ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร	4.44	0.31	4.46	0.31	-0.60	0.55
2	ด้านการนิเทศกำกับ ติดตาม และประเมินผล	4.32	0.31	4.34	0.31	-0.32	0.75
3	ด้านการสรุปผลการดำเนินงาน	4.29	0.38	4.31	0.38	-0.33	0.74
4	ด้านการปรับปรุงพัฒนาการบริหารหลักสูตร	4.24	0.36	4.26	0.36	-0.30	0.77
ภาพรวม		4.31	0.29	4.33	0.29	-0.38	0.71

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาห้วยแถลง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย มีประเด็นสำคัญมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาห้วยแถลง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตรที่ได้รับความสำคัญเป็นพิเศษ ผู้บริหารสถานศึกษาให้การสนับสนุนด้านการอบรมครูผู้สอน การจัดทำแผนการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ทำให้ครูผู้สอนสามารถออกแบบการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนการสอน อย่างไรก็ตาม การบริหารหลักสูตรสถานศึกษายังมีจุดที่ควรพัฒนาเพิ่มเติม โดยเฉพาะในเรื่องของการจัดสรรทรัพยากรและอุปกรณ์การเรียนการสอนให้เพียงพอ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยสถานศึกษามีการประเมินคุณภาพผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน และการใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง สิ่งที่ยังเป็นจุดอ่อน คือการจัดทำเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการนิเทศที่ยังไม่เป็นปัจจุบัน ซึ่งอาจส่งผลให้การติดตามผลและปรับปรุงหลักสูตรไม่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ในส่วนของการสรุปผลการดำเนินงานเป็นอีกประเด็นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ มีการบันทึกผลการดำเนินงานและวิเคราะห์ข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน จุดที่ยังต้องปรับปรุงคือการเผยแพร่ข้อมูลเหล่านี้ให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องมากขึ้น เปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ครู นักเรียน และผู้ปกครอง ได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร จะช่วยให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนได้มากขึ้น นอกจากนี้ การบริหารหลักสูตรสถานศึกษายังต้องให้ความสำคัญกับการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าจะมีการกระตุ้นให้บุคลากรร่วมมือกันพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอน แต่ยังมีข้อจำกัดในเรื่องการจัดสรรงบประมาณสำหรับการพัฒนาหลักสูตร การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน เช่น ระบบ Learning Management System (LMS) หรือ AI และ Big Data เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มการเรียนรู้ของนักเรียน เป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถนำมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารหลักสูตร สอดคล้องกับงานวิจัยของ สภาพร ทิมา (2563) ได้ศึกษา เรื่อง การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในยุค 4.0 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 พบว่า 1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในยุค 4.0 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทะนงศักดิ์ นาคแก้ว (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่า ระดับประสิทธิผลการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาห้วยแถลง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งและระดับการศึกษา

2.1 ผลการเปรียบเทียบตามตัวแปรบุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาห้วยแถลง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

นครราชสีมาเขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก บุคลากรที่มีตำแหน่งต่างกันมีแนวคิดในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรเพื่อการนำไปใช้และมีทัศนคติในการทำงานในแนวทางเดียวกัน โดยค่าเฉลี่ยของผู้บริหารสูงกว่าเล็กน้อยในทุกด้าน แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีมุมมองที่มุ่งเน้นการพัฒนาเชิงนโยบาย ในขณะที่ครูให้ความสำคัญกับการปฏิบัติจริงในชั้นเรียนมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูติมา วาปีทะ (2563) ซึ่งงานวิจัยนี้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นผู้บริหารและครูวิชาการที่มีต่อการดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงานมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิศวะ วัฒนะเลิศโรจน (2566) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด พบว่า จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบตามตัวแปรบุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาห้วยแถลง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีมาตรฐานและแนวทางในการการบริหารหลักสูตรที่เป็นระบบชัดเจนจนไม่ก่อให้เกิดความแตกต่างของความคิดเห็นตามระดับการศึกษาของบุคลากร อีกทั้งประสบการณ์ด้านการศึกษาของผู้บริหารและบุคลากรนั้นมีความคล้ายคลึงกันในทางวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สสภาพร ทิมา (2563) ได้ศึกษา เรื่อง การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในยุค 4.0 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในยุค 4.0 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 โดยภาพรวมและรายด้านไม่ต่างกัน สอดคล้องกับวิจัยของฐานพัฒน์ ไกรศร (2564) ได้ศึกษา เรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำพูน ผลการเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำพูน จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรนำผลการวิจัยไปปรับปรุงกระบวนการติดตามและประเมินผลหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น การจัดทำเอกสารและหลักฐานเกี่ยวกับการนิเทศและการติดตามผลให้เป็นปัจจุบันและครบถ้วน

1.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่อื่น ๆ ในท้องถิ่นที่แตกต่างกันหรือตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อที่จะได้ผลการวิจัยที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

1.3 สถานศึกษาควรมีการอบรมและส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรด้านการบริหารหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาพัฒนาระบบการเผยแพร่ข้อมูลผลการดำเนินงานให้ครอบคลุม เข้าถึงได้ง่าย

1.4 สถานศึกษาควรมีการพัฒนาแนวทางการบริหารหลักสูตรให้เป็นระบบมากขึ้น เช่น การกำหนดมาตรฐานที่ชัดเจนเกี่ยวกับการจัดทำแผนการเรียนรู้ของครู และการกำกับติดตามผลการสอนของครูในแต่ละช่วงเวลา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลต่อคุณภาพของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาห้วยแถลง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 ในบริบทที่แตกต่างกัน เช่น บทบาทของผู้บริหาร ความพร้อมของบุคลากร และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

2.2 ควรวิจัยเกี่ยวกับแนวทางในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาห้วยแถลง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ เช่น การใช้ Learning Management System (LMS) ในการติดตามผลการเรียนของนักเรียน หรือการใช้ AI และ Big Data ในการวิเคราะห์แนวโน้มการเรียนรู้ของนักเรียน

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบแนวทางการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จกับสถานศึกษาที่มีปัญหาในการบริหารหลักสูตร เพื่อหาแนวทางที่ดีที่สุดในการพัฒนา

2.4 ควรศึกษาวิจัยความแตกต่างในการบริหารหลักสูตรระหว่างโรงเรียนในเมืองและโรงเรียนในชนบท หรือโรงเรียนในสังกัดที่ต่างกัน เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และโรงเรียนเอกชน

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ ยมจันทร์. (2560). *การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน*. สำนักพิมพ์การศึกษาไทย. ฐานพัฒน ไกรสร. (2564). การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำพูน. *วารสารบริหารการศึกษา*, 12(2), 55–72.
- ชุตินา วาปีตะ. (2563). การดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21: การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูวิชาการ. *วารสารวิชาการศึกษาปฐมวัย*, 8(1), 102–115.
- ดาริน ชัยวงศ์. (2562). การพัฒนาแบบสอบถามเพื่อศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา. *วารสารวิจัยทางการศึกษา*, 2, 67–80.
- ทะนงศักดิ์ นาคแก้ว. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 14(1), 89–101.
- สถาพร ทิมา. (2563). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในยุค 4.0 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29. *วารสารการบริหารการศึกษา*, 11(3), 34–50.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา*. กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2. (n.d.). ข้อมูลบุคลากร. สืบค้นเมื่อ 19 สิงหาคม 2567, จาก <https://personnel.korat2.go.th/data/school.php>
- อุไรรัตน์ ชนะบำรุง. (2555). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อการศึกษาแห่งอนาคต. *วารสารการศึกษาทางไกล*, 9(4), 121–135.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). ความสำคัญของหลักสูตรในการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นและประเภทต่าง ๆ. *วารสารบริหารการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร*, 7(1), 15–28.
- วิศวะ วัฒนะเลิศโรจน. (2566). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด. *วารสารการศึกษาพัฒนา*, 13(2), 99–113.